

Viisaan toiminnan ehto.

Kaikki rehellinen julkinen työ on mielipiteihin vaikuttamista. Tavallisesti tehdään kyllä ero käytännöllisen ja puhtaasti aatteellisen työn välillä ja sanotaan esim., että kaunokirjailijan työ on aatteellista, mutta valtiomiehen työ käytännöllistä – ja onhan semmoinen jako paikallaan työtapaan nähden –, mutta jos tarkemmin ajattelemme asiaa, huomaamme, että kaikki julkinen työ on samanlaista, mikäli se on rehellistä.

Ihanne on kirjailijalla, ihanne on politikoitsijalla. Tämä ihanne saattaa olla hyvin kaukainen, niinkuin esim. teosofisen kirjailijan inhimillinen täydellisyyshanne tai sosialistisen haaveksijan unelma ihanneyhteiskunnasta. Saattaa se olla läheisempikin, niinkuin esim. uudenaikaisten kaunokirjailijain uneksima vapaampi suhde sukupuolten välillä tai työväenpuhujan vaatimat yhteiskunnalliset parannukset. Olkoon ihanne läheinen tai kaukainen, kullakin on ajatuskuvansa, jonka eteen hän työskentelee.

Ja millainen tämä työ välttämättä on? Toisten mielipiteihin vaikuttamista. Kirjailija, puhuja, sanomalehtimies, pappi, kokouksessa esiintyjä, valtiomies – kaikki he koettavat herättää toisissa ihmisissä samoja ajatuksia ja tunteita kuin heissä itsessään liikkuu. Ero on vain siinä, että „aatteellinen“ opettaja, olkoon hän kynäniekka tai puhuja, kylvää siemeniä, mutta jättää sadon tulevaisuuden niitettäväksi, „käytännöllinen“ politikoitsija sitä vastoin tahtoo, niin pian kuin mahdollista nähdä työnsä hedelmiä ja tähtääkin työssään määrättyihin tuloksiin.

Kenenkä työ on viisaampi? Tämän asian arvosteleminen riippuu siitä, miltä kannalta yleensä katsomme elämää.

Jos uskomme, että ihminen elää yhden ainoan kerran ja että ihminen yksin se on, joka johtaa elämän kulkua ja sivistyksen kehitystä tällä maapallolla, silloin on lähellä johtopäätös, että nyt pitää ponnistaa vaikkapa „yli voimain“ ja käyttää kaikkia „luvallisia“ keinoja päämaalia saavuttaakseen. Yksilön elämä sammuu pian ja kunkin yksilön voimat tarvitaan kulttuurityössä, sillä kullakin ajattelevalla yksilöllä on oma, omituinen numeronsa lisättävänä elämän laskuteelmään. Jos kallistumme tähän uskoon, silloin epäilemättä valitsemme sen työtavan, joka varmemmin, s. o. pikemmin lupaa hedelmiä.

Jos taas uskomme, että elämä kulkee kulkuaan ihmisyksilöistäkin huolimatta, että elämää johtaa semmoinen kehityslaki, joka ei muutu ihmisten mielipiteitten mukaan, vaan päinvastoin tahtoo, että ihmiset muuttaisivat mielensä sen mukaan ja oppisivat sitä tuntemaan ja palvelemaan, jos uskomme, että tämä elämän kehityslaki vie hyvän ja toden ja kauniin järkähtämättömään lopulliseen voittoon, silloin emme tietysti arvostele liian suureksi ihmisyksilöiden työtä, vaan olemme iloiset ja riemuitsemme siitä, jos saatamme elää ja toimia niin, ettemme vastusta elämän hyvää lakia, mitä muuta se merkitsee kuin että me tiedämme Jumalan tahdon ja uskomme häneen? Ja eikö silloin kun Jumalaan uskomme, kun tunnemme sielussamme „uskon“ voiman, eikö silloin katoa meistä kaikki levottomuus ja hätäileminen? Suuri rauha täyttää mielemme, sillä me tiedämme, että lopulta kaikki käy hyvin.

„Usko Jumalaan!“ Nämä sanat kaikuivat monen mielestä hieman oudoilta – hieman vanhanaikuisilta ja ummehtuneilta. En sitä ihmettele. Jumalasta on puhuttu ja opetettu niin paljon epäinhimillistä, raakaa ja tyhmää, että ajatteleva ihminen on saanut siitä jo kylläkseen. Parempi on olla uskomatta Jumalaan, kuin uskoa verenhimoiseen, kiukkuiseen, kostonhaluiseen maailman hallitsijaan.

Sitä vastoin on Jumalan nimi paikallaan, kun puhumme siitä elämän voimasta, siitä maailman järjestä, siitä kaikkiallisesta läsnäolosta, jossa elämme, olemme ja liikumme ja jonka läsnäolon ihminen voi tuntea ja nähdä, jos hän sitä tahtoo ja siihen pyrkii. Elämän laki on tämän Jumalan ilmestynyt tahto ja joka ihmisen hengessä piilee taivaallisen isän kuva.

Sanoimme, että ihminen, jos hän uskoo Jumalaan, ottaa osaa siihen julkiseen työhön, joka on pitkäällisempi ja hiljaisempi, mutta samalla syvempi, siihen työhön, joka ei jätä lukuun ottamatta elämän omaa kehitysvoimaa. Toiselta puolen voimme siis myös sanoa, että se ihminen, joka tahtois tehdä oikein viisasta työtä, on ensin oppiva tuntemaan Jumalan tahdon, elämän lain.

Kuinka yksinkertaiselta tämä tuntuu! Pitäisi jokaisen ihmisen päähän pistää ensin kysyä: mikähän on Jumalan tahto, mikähän on minun elämäni tarkoitus? ennenkuin hän ryhtyy uutteraan toimintaan – ja kuitenkin näemme, että useimmat ihmiset eivät välitä paljon siitä kysymyksestä! Heillä on mielessään aivan valmiina, mitä he tahtovat elämästä ja vaativat siltä, ja välistä vielä uskottelevat, että se on Jumalankin tahto. Sentähden heidän täytyy kokemuksesta viisastua ja vähitellen oppia ymmärtämään, että elämää johtaa korkeampi tahto kuin heidän.

Mutta jotka tämän ymmärtävät, he eivät saa heittäytyä välinpitämättömiksi tästä tärkeästä asiasta, vaan heidän pitää koettaa päästä selville siitä, mikä on Jumalan tahto, mikä on elämän laki ja tarkoitus. Heidän pitää tutkia sekä ihmisten kirjoja että luonnon suurta kirjaa, sekä omaa henkeään että muitten sieluja, heidän pitää ajatella ja miettiä ja „rukoilla“, heidän pitää taistella näkymättömän elämän voiman kanssa, kunnes se ilmaisee heille nimensä.

Ja ne jotka ennen ovat kulkeneet samaa tietä kuin he nyt, ne saattavat vakuuttaa, että se salainen nimi heille ilmaistaan, että he ennemmin tai myöhemmin pääsevät kurkistamaan sen peitteen taakse, jonka tuolla puolen on elämän näkymätön voima.

Ja kun vähänkin ymmärrämme elämän tarkoituksen, emmekö silloin riemuitsisi, eikö silloin sydämemme täytyisi ylevällä rauhalla? Vaikka työmme olisi kuinka pieni ja vähäpätöinen, tiedämme, että se työ ei vastusta elämän kehityslakia, ettei se hidastuta hyvän lopullista voittoa, vaan päinvastoin ehkä jouduttaa sen päivän tulemistä, jolloin kaikki ihmiset näkevät elämän salaisuuden kasvoista kasvoihin ja näkevät, mikä suuri tehtävä heille ihmisinä on annettu.

26. VIII. 04.

PEKKA ERVAST.

(Julkaisu: *Työväen Kalenteri* I 1905, Hancock, Michigan [Illinois, U.S.A.], s. 33–36.)